

רע"פ 6087/16 - מאזן אבו דיאב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6087/16

לפני:
כבוד השופט א' שהם
מאזן אבו דיאב

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים, מיום 12.7.2016, בעפ"ג
2260-02-16, שניתן על ידי כב' השופטים ר' כרמל; כ'
מוסק; ו-ש' רנר

עו"ד עבד דראושה

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ו-ש' רנר), בעפ"ג 2260-02-16, מיום 12.7.2016, בגדרו התקבל חלקית ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' קורנהאוזר), בת"פ 59243-05-13, מיום 20.12.2015.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 4.12.2014, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו, בשלוש עבירות של סחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים). מכתב האישום עולה, כי בתאריכים 26.11.2012 (להלן: המקרה הראשון); 6.12.2012 (להלן: המקרה השני); ו-23.1.2013 (להלן: המקרה השלישי), מכרו המבקש ואחיו (להלן: הנאשם) סם מסוכן מסוג חשיש לסוכן משטרתי (להלן: הסוכן). במקרה הראשון מכרו השניים חשיש במשקל 98.79 גרם נטו, ואילו במקרה השני נמכר חשיש בכמות של 96 גרם נטו, בכל פעם בתמורה לסכום של 1,800 ₪. במקרה השלישי, מכרו השניים חשיש בכמות של 95.94 גרם נטו, בתמורה לסך של 2,500 ₪, וכן 26 כדורים הנחזים להיות סם מסוג Alfa-PVP, בתמורה לסכום של 1,000 ₪. בכל המקרים, נערך תיאום טלפוני מוקדם עם המבקש, שעה שהנאשם 2 הוא שמסר את הסמים וקיבל לידיו את התמורה. במקרה הראשון, נכח המבקש במקום והנחה את הסוכן להעביר את התשלום לידיו של הנאשם 2, ואילו במקרה השני נכח המבקש בסמוך למקום, ויידא עם הסוכן ש"הכל בסדר".

2. בפתח גזר הדין, נתן בית משפט השלום את דעתו לתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המבקש. מהתסקיר עולה כי המבקש, כבן 35, וכיום אב לשלוש בנות, גדל בנסיבות חיים קשות, והחל מגיל צעיר ביותר להיות מעורב בחברה שולית ולצרוך סמים ואלכוהול. לחובתו של המבקש עומדות 10 הרשעות קודמות, ולאורך השנים הלה נידון לעונשים שונים, שכללו אף מאסרים לריצוי בפועל. המבקש לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה בגינם, אך שירות המבחן התרשם כי הוא מצמצם את חלקו בעבירות; מתקשה לווסת את דחפיו; ונוטה לפעול ללא מחשבה על חומרת מעשיו.

לצורך קביעת מתחם הענישה, התחשב בית המשפט בחומרת עבירת הסחר בסמים, בציינו כי "אין די ברטוריקה מחמירה [...] אלא יש לנקוט בענישה מחמירה", וקבע כי עסקין במספר עבירות המהוות חלק מאותה תכנית עבריינית, ומשכך יש לראותן כ"אירוע אחד". בהמשך, התייחס בית המשפט לנסיבות ביצוע העבירות, המצביעות מחד על כמות גדולה של סמים שנמכרה עבור תמורה משמעותית, ומאידך על פרק זמן קצר בו נעברו העבירות, כאשר הנזק שנגרם בפועל בגין אינו משמעותי. לאור שיקולים אלו, העמיד בית המשפט את מתחם הענישה במקרה דנן על 18 עד 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד ענישה נלווית בדמות קנס כספי ופסילת רישיון נהיגה.

לאחר זאת, בחן בית המשפט את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת השיקולים לקולה, שקל בית המשפט את הודאתו של המבקש, כמו גם את נסיבותיו האישיות המורכבות, ובכללן מצבה הנפשי של אשתו וגילן הצעיר של בנותיו. במסגרת השיקולים לחומרה, נתן בית המשפט את דעתו לעברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל עבירות אלימות קשות, רכוש וסמים; את מעידתו "לאחר שילוב קצר ביותר בהליך טיפולי, תוך מעורבות לכאורה, בעבירה פלילית נוספת"; ואת התרשמותו השלילית של שירות המבחן מדפוסי פעולתו. על בסיס שיקולים אלו, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת סמים מסוג פשע; 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת סמים מסוג עוון; פסילת רישיון נהיגה, למשך שנה מיום שחרורו מהמאסר; פסילה על תנאי של רישיון הנהיגה, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.

3. על גזר דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון כנגד חומרת העונש שהושת עליו. בית המשפט המחוזי קיבל באופן חלקי את הערעור, בציינו כי אמנם חלקו של המבקש במעשים היה דומיננטי, ואין מתקיימים שיקולים המצדיקים את העדפת האינטרס השיקומי בעניינו, ברם יש מקום ליתן משקל נוסף להודאתו. לאור זאת, הפחית בית המשפט המחוזי את עונש המאסר לריצוי בפועל שהושת על המבקש מ-27 ל-24 חודשים, שעה שיתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

4. ביום 7.8.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשה נטען, כי העונש שהושת על המבקש אינו הולם את נסיבותיו המיוחדות של עניינו, בדגש על מחלת הנפש ממנה סובלת אשתו, וחיוניות המבקש בגידול בנותיו הצעירות, עד כדי "קריסת התא המשפחתי" בהיעדרו. בהקשר זה, סבור המבקש, כי שגו הערכאות קמא כאשר נמנעו מלשקול חריגה ממתחם הענישה שנקבע, בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ולאור ההלכה בע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015) (להלן: עניין לופוליאנסקי).

דיון והכרעה

5. הלכה ידועה היא, כי בקשות לרשות ערעור ב"גלגול שלישי" בפני בית משפט זה, תתקבלנה במשורה ובמקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבה, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או כאשר קיים חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 5041/16 עטאללה נ' מדינת ישראל (2.8.2016); רע"פ 5798/16 עובדיה נ' מדינת ישראל (26.7.2016); רע"פ 5771/16 עיאס נ' מדינת ישראל (26.7.2016)). לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על כלל נספחיה, ובכלל זאת במסמכים הרפואיים שצורפו לה, סבורני כי אין מתקיימות במסגרתה אמות המידה המצדיקות מתן רשות ערעור, ומשכך אין בידי להיעתר לבקשה.

6. למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי מקום להתערב בעונש שהושת על המבקש, אשר הוקל במידת מה על ידי בית משפט קמא. לא למותר הוא להזכיר, בהקשר זה, את הכלל לפיו לא ייעתר בית המשפט לבקשות רשות ערעור הנסבות על חומרת העונש, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 5464/16 לייזרוביץ נ' מדינת ישראל (12.7.2016); רע"פ 5112/16 כהן נ' מדינת ישראל (4.7.2016); רע"פ 4807/16 שעבלי נ' מדינת ישראל (4.7.2016)). בענייננו, העונש שהושת על המבקש אינו חורג כהוא זה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, ובמסגרת קביעתו התחשבו הערכאות הקודמות בכל השיקולים לקולה העומדים לזכותו של המבקש. אך לאחרונה, ציינתי בהקשר דומה, ברע"פ 2844/16 ביאלה נ' מדינת ישראל (13.4.2016), כי "ההכרעה בעניין לופוליאנסקי נעשתה על רקע נסיבותיו המיוחדות של אותו מקרה, אשר הצביעו על כך שעונש מאסר עלול להביא לקיצור ממשי של תוחלת חייו, שלו, עקב מחלתו" (ראו: עניין לופוליאנסקי, פסקה 191. ראו גם: רע"פ 3182/16 ליטן נ' מדינת ישראל (23.5.2016); רע"פ 1076/16 כהן נ' מדינת ישראל (11.2.2016)). אף בענייננו, אין בכוחן של ההשלכות הקשות הצפויות מכניסת המבקש למאסר, כדי להצדיק חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע בגין מעשיו. השלכות אלו, מוטב לו היו עומדות לנגד עיני המבקש שעה שביצע את אותם מעשים.

7. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

8. לפיכך, מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע העונש. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר בימ"ר "ניצן", ביום 31.8.2016, עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

9. ניתנה היום, ז' באב התשע"ו (11.8.2016).

ש ו פ ט